

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VII. Eadem calumniam manifestè resellit subjicienda per regulam
illam Pianæ Censuræ conciliatio cum Augustini, priscorumque aliorum
Patrum doctrina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

quoad substantiam rei præceptæ, propositio est falsa, iureque damnata. Intellecta de charitate actuali, saltem imperfecta, deque obedientia vera, non quoad substantiam rei præceptæ, sed quoad circumstantiam, propositio est vera, communique sanctorum Patrum traditione firmata, uti suo quoque loco demonstrabitur.

70 Nec desunt ad idem ostendendum exempla ab Antiquitate petita. Neque enim ante Bullam Pii V. inusitatum fuit & insolitum, propositionem aliquam ab Ecclesia ut hæreticam damnari in uno sensu proprio, tàmetsi veram, Catholicam, & Ecclesiæ probatam in alio sensu proprio. Olim namque propositionem hanc, *Deus non creat mala*, velut hæreticam reproboavit adversus Coluthianos, eam intelligentes de malis pœnæ; velut Catholicam probavit adversus Florinianos, eam intelligentes de malis culpæ, ut videre est in libro Augustini de hæresibus, hæresi 65. & 66. ubi sic: *Coluthiani à quodam Colutho, qui dicebat Deum non facere mala, contra id quod scriptum est: Ego Deus creans mala. Floriniani à Florino, qui è contrario dicebat Deum creasse mala, contra id quod scriptum est: Fecit Deus omnia, & erant valde bona. Ac per hoc quamvis contraria inter se dicentes, tamen ambo divinis Eloquiis resistebant. Creat enim Deus mala, pœnas justissimas irrogando, quod Coluthus non videbat; non autem malas creando naturas atque substantias, in quantum sunt natura atque substantia, ut Florinus errabat.*

71 Similiter hæc propositio: *Deus prædestinavit impios ad mortem seu interitum*, hæretica est in sensu Calvinistarum (quem Semipelagiani olim Augustino affinxerant;) Catholica, & à Nicolao Papa, Synodisque Valentina, Lingoniensi & Tullensi probata, in sensu Augustini, de prædestinatione ad mortem & supplicia peccatis prævisis insigenda.

Alia exempla duo habes n. 9. in his propositionibus, *Maria Virgo est Deipara, & Unus de Trinitate est passus.*

72 Dixi clausulam istam, *quamquam nonnulli aliquo pacto sustineri possent*, &c. à Pio V. maxime adjectam fuisse propter sanctos Patres, ne quis scilicet existimaret aliquod per Pianam præjudicium illatum esse doctrinæ veterum Patrum, ac præsertim Augustini inter ipsos præcipui: Id enim Prolegom. 3. c. 19. aded luculentè probatum est, ut de eo non sit relictus ambigendi locus.

73 Nec alicujus considerationis est objectio Rispaldæ in contrarium, quod si aliqua ex propositionibus illis in proprio verborum sensu possint sustineri, poterunt omnes. Quia ad omnes extendere non licet, quod Bulla restringit ad nonnullas. Neque pro omnibus est Scripturæ, Ecclesiæ & Patrum autoritas, sed pro aliquibus dumtaxat.

74 Nec majori consideratione digna est objectio altera Arsdekini, quod fatua esset Pontificia Constitutio, si damnasset propositiones in proprio aliquo sensu defensibiles: Quam fatua enim

sit objectio ista, ostensum est c. 2. observat. 2. fatique constat ex suprâ allatis exemplis.

CAPUT VII.

Eandem calumniam manifestè refellit subjicienda per regulam illam Piana Censuræ conciliaris cum Augustini, præcorumque aliorum Patrum doctrina.

Demonstratur, si enim Piana Censura cum Augustini aliorumque Patrum doctrina conciliatur, igitur Romana Ecclesia, per Censuram illam, ab avita fide, veterumque Patrum, maxime Augustini doctrina, ad novitios errores non deflexit, prout hæretici calumniantur.

Atque hinc perspicua est allatæ regula necessitas, utilitasque: partim utriusque ad demonstrandam Censuræ Pontificiæ æquitatem; partim ad doctrinam Ecclesiæ Romanæ cum avita fide doctrinaque conciliandam; partim denique ad detegendos scopulos, ab obedientibus Ecclesiæ filiis vitandos. Ad quos profectò fines necessaria est aliqua regula, nec adferri potest aptior eâ quam cap. 4. exhibuimus.

Nec prohibitum est dictos ob fines, genuinum damnatarum propositionum sensum inquirere. Neque enim Pontifices vetant Theologi minus implere (cum hoc laude dignum sit, non prohibitione;) Theologi verò minus est, hæreticorum adversus Ecclesiam Romanam, Matrem suam, calumnias retundere, Constitutionum Apostolicarum æquitatem demonstrare; S. Sedis doctrinam cum doctrina Patrum conciliare, damnatos ab Ecclesia sensus cavere, & (ut ab aliis caveantur) damnatos à non damnatis secernere. Quam profectò operam tam laudabilem, tamque Ecclesiæ necessariam, ac utilem, cum Pontifices nunquam prohibuerint, non prohibuerunt genuinum inquirere sensum, quo Bajana (ut aiunt) propositiones à Pio V. damnata fuerunt, uti communis semper fuit Catholicorum Scriptorum sensus.

Nec verò Pius V. hoc prohibuit, dum sub finem Bullæ suæ dixit, *deque eisdem & similibus posthac quoquo modo loquendi, scribendi & disputandi facultatem quibuscumque interdicens.* Quia verbis istis solum inhibuit de iis loqui, scribere, disputare, pro earum assertionem & defensione (prout ipsemet disertè expressit suprâ n. 63.) non verò pro earum refutatione, pro S. Sedis defensione, pro avitæ doctrinæ SS. Patrum tuitione, pro retundenda hæreticorum adversus Ecclesiam criminatione, pro damnati sensus à non damnato discretionem, uti constat ex communi piorum usu, Theologorumque consuetudine. Ampliusque constat à fortiori ex prohibitionem quâ Pius IV. inhibuit *ullum omnino interpretationis genus supra Decreta Concilii Tridentini quocumque modo edere*; eâ tamen prohibitionem non obstante, optima legum interpretum consuetudo obtinuit, ut

liceat obiter & incidenter aliqua ejus Decreta interpretari, prout Illustriss. D. Fagnanus probat ad caput cum venissent de judiciis n. 83. Plena enim sunt (inquit) volumina harum interpretationum... in operibus impressis, tam Theologorum quam Juristarum. Et durum videtur condemnare, aut censuris irretitos judicare tot pios & religiosos viros, qui de materiis moralibus scripserunt. Cum praesertim hujusmodi editiones... processerint... Superioribus aliquando consentientibus & approbantibus. Nam videmus multos ex ejusmodi libris fuisse impressos in Urbe, previo examine & approbatione Magistri S. Palatii Apostolici. Et in S. Congregatione sapientis vidi observatum, ut in aliquo articulo allegata fuerit sententia Navarri, Medinae, vel alterius Scriptoris, aliquod Decretum Concilii Tridentini interpretantis, & Congregationem non solum non redarguisse Auctores, quod ausi fuerint hujusmodi interpretationes typis excusae edere; sed illorum etiam sententiae adhaesisse, ita ut aliquando etiam de illorum auctoritate mentionem fecerit in ipsius decisionibus... Et tamen si existimasset hujusmodi interpretationes nhiberi in Constitutione Pii IV., illas potius rejecisset, cum Auctoribus tamquam excommunicatis in facto notorio & permanenti.

79 Quodcumque interpretationis genus in Bullam suam edere non prohibuit Pius V. uti prohibuit Pius IV. in Decreta Tridentini. Nec tamen nobis est animus propositiones omnes per Bullam Pii V. damnatas interpretari, neque ex professo scribere scholia & adnotationes in totam illam Bullam; sed obiter & incidenter dumtaxat, ad finem supra memoratum, damnatum exponere sensum earum propositionum, quae contra probatam Augustini, patrumque aliorum Patrum & Conciliorum de charitate, gratiaque ad singulos actus bonos necessitate doctrinam objici solent, damnatum ab Ecclesia sensum sic respuendo, ut Ecclesiae modernae doctrinam cum veneranda Antiquitatis doctrina convenite ostendamus; falsissimum proinde esse quod haeretici calumniantur, ipsam ab avita fide ad novitates ei adversantes declinasse. Quod tanto certius licitum & laudabile est, quanto vetius, quod innumerae sint difficultates quotidie emergentes, circa sensum factorum Canonum, Conciliorum, Bullas summorum Pontificum, imò supra ipsam quoque Scripturam sacram, quae ex Dei & S. Sedis placito Theologis ac Juristis respectivè discutendae ac decidendae committuntur. Neque enim sperari potest singularum decisio per responsum S. Sedis, cum id sit praeter morem Romanae Curiae. Et ideo licet damnati sensus propositionum Bullae Pii V. damnatarum declarationem à S. Sede olim petierit Facultas Lovanienfis, eidem S. Sedi, iustis de causis, non placuit eam dare.

80 Ad Doctorum ergo discussionem declarationemque recursus apparet omnino necessarius (ait sapientissimus noster Lumbierus in Prologo suarum observationum ad propositiones ab Ale-

xandro VII. & Innocentio XI. damnatas) & ideo Decretum Alexandri VII. explicuit Franciscus Verde: cujus opus in Urbis oculis, Roma datum est typis, & sacro Emin. Cardinalium Consistorio dedicatum.... P. Filgueyra Clericus Regularis in Hispanica Summa, specialem etiam circa Alexandri propositiones explicationem attexit, & Censores operis, certè gravissimi, explicationem specialiter approbaverunt.... Pater etiam Joannes Martinez de Ripalda justum volumen in explicandis... Michaelis Baii propositionibus, à summis Pontificibus proscriptis, insumpsit, &c. Haecenus Lumbierus in Aragoniae quondam Provincialis, S. T. D. & in Univeritate Casaraugustana Antecessor primarius, Concionator Regius, Inquisitionis supremae Qualificator, & pro Archiepiscopatu Casaraugustano Examinator Synodalis.

CAPUT VIII.

Censura propositionis decima sexta, Non est vera legis obedientia sine charitate, cum Augustini, patrumque aliorum Patrum doctrina per regulam supra allatam conciliatur.

Hanc propositionem Bajus in sua ad Pium 8^m Apologia negat à se assertam tamquam propriam, aiens solum à se relatum inter sententias, quae à Catholicis variè disputantur. Verum (ut supra dixi) pro damnato istius propositionis sensu discernendo ad Bajum recurrere non oportet (nec enim ad ipsum, seu libros ipsius nos Pius V. remittit) sed ad Bullam ipsam. Ex dictis itaque n. 69. obedientia dupliciter esse potest vera. 1°. quoad praceptorum operum substantiam. 2°. quoad substantiam simul & modum, seu circumstantiam debiti finis ultimi. Charitas etiam dupliciter accipi potest. 1°. specialiter seu famosè, pro charitate perfecta, vel propria justorum. 2°. generaliter pro quocumque amore boni propter Deum, sive perfecto, sive imperfecto, quomodo etiam in peccatoribus reperitur.

Atque hinc innotebit propositionem illam 8^m decimam sextam multiplicem admittere sensum proprium, videlicet 1°. quod sine charitate specialiter dicta, justorumque propria, nulla sit obedientia vera. 2°. quod sine charitate generaliter dicta, nulla sit obedientia vera, nequidem quoad operum specialiter praceptorum substantiam. 3°. quod sine charitate generaliter dicta, saltem imperfecta, seu aliquo ejus afflatu, nulla sit obedientia vera, quoad substantiam simul & circumstantiam debiti finis ultimi.

Primo & secundo sensu propositio illa 8^m continet doctrinam in Ecclesia peregrinam, & abhorrentem à communi Catholicorum sensu, Lutheranorumque & Calvinistarum sensui consonam. Utroque proinde illo sensu à Pio V. damnata est. Tertio autem sensu catholica est & vera, utpote nullam continens doctrinam in Ecclesia peregrinam, sed à probatis Ecclesiae Patribus traditam, Evangelioque & Paulo confo-